

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 224. — ŠTEV. 224.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 23, 1932. — PETEK, 23. SEPTEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL.

ROOSEVELT IMA VEDNO VEČ PRILIK ZA ZMAGO

POLITIČNI PREROKI PRAVIJO DA BO DOBIL ROOSEVELT V CALIF. 150,000 GLASOV VEČINE

Edinost med demokrati bo brez dvoma spraviša Roosevelta v Belo hišo.—Demokratski predsedniški kandidat se je posvetoval z Williamom McAdoo-jem.—Senator Robinson svari pred obljubami.—Pomožni mornariški tajnik pravi, da se bo preklicu prohibicije protivilo dvanajst južnih držav.

NA ROOSEVELTOVEM POSEBNEM VLAČU, 22. septembra.—Posebni vlak demokratskega predsedniškega kandidata se bliža po severnem delu Californije San Franciscu. Zastopniki vseh fakcij demokratske stranke, ki so hotele pri zadnjih primarnih volitvah prekositi druga drugo, se nahajajo na Rooseveltovem vlakcu. Med njimi je tudi William G. McAdoo, ki se je že pri več prilikah potezal za predsedniško nominacijo. Predno bo dopel vlak v San Francisco, bo stopil nanj tudi znani založnik in izdajatelj listov Wm. Randolph Hearst. Med demokrati vlada popolna edinost, in baš ta edinost je porok, da se bo prihodnjega marca vseli Roosevelt v Belo hišo.

Demokratski voditelji so zatrjili Rooseveltu, da bo dobil pri prihodnjih volitvah v Californiji najmanj 150,000 glasov večine. Pri zadnjih volitvah je porazil Hoover v Californiji svojega demokratskega nasprotnika Smitha z večino 500,000 glasov. Californij. republikanski governor James Rolph je poslal Rooseveltu brzojavko, v kateri ga je na kratko toda uljudno pozdravil.

HOT SPRINGS, Ark., 22. septembra.—Senator Robinson je pozval danes vse demokratske kampanjske voditelje, naj ne vzbujajo v volilnih prevelikih upanj in jim naj ne delajo prevelikih obljub. Napačno je trditi, da se bo z izvolitvijo demokratskega kandidata vrnila prosperiteta v deželo. Vzroki sedanje depresije so vse prej kot pa političnega značaja.

MILWAUKEE, Wis., 22. septembra.—Demokratski volilni strategji se temeljito bavijo s političnim položajem v Wisconsinu, ki je nastal po porazu La Folletovih progresivcev ter prihajajo do zaključka, da so demokratje v tej državi danes dosti močnejši kot so bili kdaj prej.

Pred dvema letoma je dobila pri primarnih volitvah demokratska stranka komaj petnajst tisoč glasov, dočim jih je dobila letos stopetdeset tisoč. Pri primarnih volitvah so republikanci strahovito porazili La Foletta in njegove pristaše. Walter J. Kohler, ki je kandidiral za governersko nominacijo, je dobil 92,000 več glasov kot pa governor La Follette.

V tukajšnjem republikanskem glavnem stanu je bilo danes objavljeno besedilo govora, ki ga je imel mornariški podtajnik Ernest Lee Jahncke v East Orange, N. Jahncke je rekel, da demokratje z ozirom na prohibicijo vlečejo svoje volilce za nos. Da se prepreči preklic osemnajstega amendmenta, je potrebnih trinajst držav. Demokratje prav dobro vedo, da bo proti preklicu glasovalo dvanajst južnih držav.

Po govornikovem zatrjilu je republikanski načrt dosti boljši. Ako se naprimer država New Jersey zavzame za pijačo, jo bo dobila, dočim bo zvezna vlada strogo zastražila pred vtihotapljanjem vse one države, ki so proti pijači.

Johncke je imenoval Roosevelta "amaterja v gospodarskih vprašanjih, političnega diletanta in začelnika v državniški vedi".

Henderson se je zelo zavzel za razorožitev

PARAGVAJCI ZMAGUJEJO

Po dvanajst dnevnem obleganju so zavzeli eno utrdbo.—Počasi zožujejo krog okoli trdnjave.

Asuncion, Paragvaj, 22. septembra.—Uradno obvestilo vojnega ministristva pravi, da paragvajski oblegovalci trdnjave Boqueron v okraju Chaco stalno zožujejo svoje obkoljenje in dovajajo artilerijo, strojne puške ter gradijo nove zakope. Paragvajci že dvanajst dni oblegajo trdnjavo.

Zadnje poslanice nevtralne komisije paragvajski vladi, katero prosijo, da bi ustavila sovražnosti v Chaco okrožju, so povzročile v okraju v paragvajskih krogih veliko začudenje ter smatrajo nevtraln komisijo, da v sedanjih razmerah ni kos svoji nalogi.

Nevtralne države skušajo doseči samo premirje med obema državama, toda paragvajska vlada vstraja v tem, da se mora skleniti stalni mir enkrat za vselej in vsled tega zahteva kot jamščino popolno razorožitev. Zato je paragvajska vlada mnenja, da bi se nevtralna posredovalna komisija preselila kam bližje, kot pa je Washington, na pr. v Montevideo ali Uruguay.

Formosa, Argentina, 22. septembra.—Bolivijski častniki, ki so prišli na tukajšnjo mejo iz Chaco okrožja, pripovedujejo, da Paragvajci oblegujejo trdnjavo Boqueron s 6000 vojak. Bolivijci z vsem svojim prizadevanjem niso mogli prebiti paragvajskih ert, ki se vedno bolj zožujejo okoli mesta.

Bolivijski aeroplani letajo nad Boqueronom in prinašajo posadki hrano in municijo.

V sedanjih bojih za Boqueron so izgubili Bolivijci 250 mrtvih in več sto ranjenih. Skupne paragvajske izgube morajo biti okoli tisoč mož.

VATIKANSKO MESTO UDELEŽENO PRI MANEVRIH

Vatikansko mesto, 22. sept.—Vatikanske oblasti so danes objavile, da bodo sodelovale pri italijanskih zračnih manevrih, ki se bodo vršili 28. septembra nad Rimom.

Italijanska vlada je naprosila prebivalce Vatikana, naj ugasnejo pri tej priliki vse luči. V slučaju zračnega napada na Rim bi sovražnik kaj lahko bombardiral tudi Vatikan.

AMERIKANCI NAJ NE POTUJEJO V MANDŽURJO

Mukden, Mandžurija, 22. sept.—Ameriški konzul je danes posvaril državljane Združenih držav, da ne potujejo v Mandžurijo, dokler ne bodo natančno preiskani vzroki napadov na tamkajšnje železnice.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

BOLJŠEVIKI SOGLAŠAJO 7 NEMČIJO

Tudi Rusija ni poslala svojega zastopnika na razorožitveno konferenco.—Podpira Nemčijo pri njeni zahtevi.

Ženeva, Švica, 22. septembra.—Sovjetska Rusija se je pridružila Nemčiji in naznanila, da podpira Nemčijo pri njeni zahtevi za enakost glede oborožitve z drugimi državami in ni poslala svojega zastopnika na razorožitveno konferenco.

Predsednik konference Arthur Henderson je rekel, da je sedaj večja potreba kot kdaj poprej, da države sklenejo, da se razorožijo.

Ko so se drugi delegati zbrali k zasedanju konference, je ostal ruski delegat Maksim Litvinov v svojem stanovanju ter je pregledoval razne listine na mizi.

TEŽAVE V ALBANIJI

Washington, D. C., 22. sept.—Navzlic priprostemu življenju albanskega prebivalstva zadenejo najmlajše evropsko kraljestvo kake težave.

Dokaz temu je zarota proti kralju Zogu, medtem ko vlada zagotavlja, da sedanja svetovna kriza ni Albanije niti najmanj zadela.

V avgustu je bilo obsojenih sedem izobraženih Albancev na smrt, ker jim je policija dokazala, da so kovali zaroto proti kralju ob priliki proslave štiriletnice, ko je mladi kralj Zog zasedel kraljev prestol 1. septembra 1928.

Vlada dolži zunanji vpliv za vse zarote v Albaniji. Zog je bil najprej albanski predsednik, toda narodna skupščina ga je povzdignila za kralja.

Zog, ki je prvi albanski domači kralj, je star 38 let. Kraljestvo je dedno in mu bodo sledili na prestolu njegovi potomci ali pa potomci rodu Zogollis.

Zog je bil leta 1924 notranji minister, pa je odstopil, ko je bil izvršen nanj atentat. Naslednje leto pa je bil izvoljen za albanskega predsednika.

Ker je bilo v deželi nemirov, so vsi imeli vzrok v razdelitvi zemlje. V verskem oziru ni nikakih težav, dasi žive v deželi katoliki, grški katoliki in mohamedanci.

Albanci nimajo železnice. V deželi je samo nekaj vojaških cest, katere so zgradili Avstrijci tekom svetovne vojne in pozneje Italijani, toda te ceste so zelo zanemarjene.

Albanija ima 830,000 prebivalcev, ki večinoma žive visoko v gorah v majhnih kočah in navadno pasejo ovce in koze.

Albanija je imela za svojo neodvisnost mnogo bojev s Turško, slednjic pa je dobila svojo samostojnost leta 1920 s pomočjo Italije, ki ima v resnici nad njo nadoblast.

Jugoslavija je vedno smatrala italijansko-albansko zvezo za ogroženje miru na Balkanu in je imela z Albanijo že mnogo obmejnih spopadov.

KOMPROMIS MED ANCIJO IN GANDHIJEM

Bramani in "nedotakljivi" so prišli do sporazuma.—Gandhi si je izgovoril čas za premislek.

Poona, Indija, 22. septembra.—Veselo razpoložen je Mahatma Gandhi povedal svojim obiskovalcem, da bo dosežen kompromis glede volitvenega vprašanja in da bo vsled tega v nekaj dneh končal svojo stradalno stavko, katero je pričel v torek opoldne v Yeroda kaznilnici.

Sedeč s prekrižanimi nogami na preprogi v sobi, ki je določena za jetnike, je Gandhi sprejel voditelje indijskih bramanov in sundras, ali "nedotakljivih", ter je poslušal pogoje medsebojnega sporazuma. Gandhi si je izgovoril en dan odloga, ko bo naznanil, ali sprejme predloge, ali jih zavže. Tudi, če jih sprejme, ne bo prenehal s stradanjem, dokler pogovora ne odobri angleški ministrski predsednik Ramsey MacDonald.

Kompromis je bil dosežen na seji pododpora indijskih "nedotakljivih" in zapisnik je predložil Gandhiju njegov sin Devi Das Gandhi, Sir Tej Bahadur Sapru, M. R. Jayakar in drugi, ki so pričeli z Gandhijem konference ob osmih dopoldne.

Voditelj "nedotakljivih", dr. Ambedkar, ki je dovršil Columbia vseučilišče v New Yorku, je rekel, da je njegova stranka popustila do skrajne meje. Po novi pogodbi imajo pravico voliti vsi razredi in zatiranim razredom je zagotovljeno še posebno varstvo.

Dr. Ambedkar je rekel Gandhiju, da je stranki "nedotakljivih" zajamčeno popolno zastopstvo v indijskem parlamentu.

Gandhi po dveh dneh stradanja izgleda nekoliko shujšan, dasi še vedno kaže veselo razpoloženje.

Gandhija so preselili v sprejemno sobo za kaznjence da mu ni treba pri vsakem obisku prihajati iz celice.

Gandhi sedi s prekrižanimi nogami na preprogi in prede, četudi prihaja k njemu mnogo obiskovalcev. Mnogi začudeno gledajo na majhnega, suhega moža, ki z marsikaterim obiskovalcem niti noče govoriti.

Od časa do časa popije malo vode. Njegovi prijatelji, ki poznajo Gandhijevo življenje zadnjih let, pravijo, da nekaj dni post ne bo nanj posebno vplival.

Leta 1924 se je postil 21 dni v protest proti indijsko-muslimanskim izgradom. Zdaj je že navajen na post.

ZAHTEVE ANGLEŠKIH METODISTOV

London, Anglija, 22. septembra.—Na konferenci metodistične cerkve je bila sprejeta danes resolucija, v kateri pozivajo metodisti delegate razorožitvene konference, naj napno vse sile, da bo izvedena temeljita razorožitev. Resolucija je bila poslana Arthuru Hendersonu, ki predseduje razorožitveni konferenci.

ŽELI, DA NEMČIJA ZOPET POŠLJE SVOJO DELEKACIJO

ŽENEVA, Švica, 22. septembra.—Odbor razorožitvene konference je imel svojo prvo sejo, med tem ko je francoski ministrski predsednik Herriot ostal v svojem hotelu. Angleški zastopnik in predsednik konference Sir Arthur Henderson je takoj spočetka pavdarjal potrebo, da se oboroževanja zniža, da bo mogoče zopet pridobiti Nemčijo k zborovanju, ali pa se bo zopet pričelo tekmovanje v oboroževanju, kar bo vodilo v neizogibno vojno.

Odločitev glede nemške zahteve o enakosti oborožitve je bila prepuščena odboru konference, toda razprava je bila odložena. Henderson je naprosil nemško vlado, da pošlje svoje delegate, da je mogoče s konferenco zopet nadaljevati.

Herriot se ni udeležil otvoritvene seje, temveč je v svoji hotelski sobi razmišljal o mogočih koncesijah glede razorožitve, zlasti je Herriot mnenja, da je treba natančno preiskati tajno nemško oboroževanje.

Posvetoval se je s češkim delegatom dr. Benešem, grškim delegatom Nikolajem Politis in belgijskim delegatom Paulom Hymans. Nato se je Herriot odločil, da odpotuje takoj v Pariz, ne da bi prisostvoval konferenci. V ponedeljek pa se bo Herriot zopet vrnil v Ženevo.

Konferenco je pričela s svojim delom na podlagi resolucij z dne 23. julija, ko je bila konferenca odložena. Konferenca se je razšla v nesoglasju.

Do sporazuma ni bilo mogoče priti, ker so nekateri delegati zahtevali, da se naj razpravlja o razorožitvi na podlagi novih izvedencev in vojaških zadevah, medtem ko je odbor zahteval za podlogo poročila starih raziskovalcev glede oboroževanja v miru, zlasti, kar se tiče kemikalij.

DEMONSTRACIJE NEZAPOSLENIH

Liverpool, Anglija, 22. septembra.—Med nezaposlenimi v Islington Square okraju, so izbruhnili resni nemiri. Ko je policija na konjih skušala napraviti red, je bilo več oseb ranjenih.

KITAJSKI ADMIRAL JE BIL UMORJEN

Šanghaj, Kitajska, 22. septembra.—Štirje nepoznani zločinci so vdrl v stanovanje admirala Wu Kwang-Tsung, ki je bil načelnik vladnega hidrografičnega oddelka, in admirala ustrelili.

Admiral Wu, ki je bil prvi mornariški častnik, ki je kdaj poveljeval moderni kitajski bojni ladji, je imel v svojem stanovanju več povabljenih gostov, ko je bil izvršen napad. Ko so vdrl ob stanovanje, so najprej z revolverji prisilili goste, da so se postavili ob steno, nato pa so pričeli streljati na admirala. Morilec so pobegnili.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

POCAJANJA OKITAJSKI ŽELFZNICI

Rusija je vzela železniške vozove kitajske železnice.—Kitajska je ime la samo pravico v upravi, ne pa v lastnini.

Čangčun, Mandžurija, 22. sept.—Namestnik zunanjega ministra Ohaši je odpotoval v Harbin, da razpravlja z ruskim konzulom o ruskem odgovoru na protest Mančoukuo vlade, ker je Rusija odpeljala v Rusijo železniške vozove s kitajske mandžurske železnice.

Mančoukuo država je zavrgla zahtavo ruske sovjetske vlade, da pogodba iz leta 1924 dovoljuje Kitajski samo pravico pri upravi železnice da pa nima nobene lastninske pravice do železniškega materiala.

Zastopnik Mančoukuo države se bo tudi v Harbinu posvetoval s poljskim konzulom glede priznanja Mančoukuo.

Taitshar, Mandžurija, 22. sept.—Iz Hailarja prihaja poročilo, da se pripravlja obsežna vstaja, ki ima namen takojšnje strmoglavljenje Mančoukuo vlade.—Poveljnik kitajskih čet v Hailar Su Ping-wen se je posvetoval z generalom Čangom Čuan-čiu glede skupnega vojaškega nastopa.

DVIGNEJENJE ZLATA IZ PARNIKA

Plymouth, Anglija, 22. septembra.—Italijanska dvigalna ladja Artiglio II. je pripeljala v pristanišče četrto količino zlata iz potopljenega parnika Egypt. Zadržane zlato je bilo vredno \$450,000. Do sedaj je ladja dvignila zlata v vrednosti \$3,250,000. Ko je parnik Egypt leta 1922 vozil mimo Bresta, je na njem nastala eksplozija in parnik se je potopil z zlatim zakladom v vrednosti pet milijonov dolarjev.

Italijanski dvigalci že nad dve leti z velikim naporom skušajo dvigniti zaklad in šele v juniju letošnjega leta so dvignili prvo količino zlata.

VOJNO PRAVO V OKLAHOMI

Oklahoma City, Okla., 22. sept.—Ker se je pojavil v tukajšnjih političnih poljih odpor proti vojaškim odredbam, je governor W. H. Murray proglašil vojno stanje.

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY... Frank Sakser, President... L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Subscription rates: Za celo leto velja za Ameriko in Kanado \$6.00, Za New York za celo leto \$7.00.

PO ŠTIRIDESETIH LETIH

Pred štiridesetimi leti je prišel v Ameriko skromen in delaven rojak Frank Sakser. Prišel je za kruhom — kot so prišli tisočeri drugi za njim.

Frank Sakser je že iz starega kraja poznal veliko važnost časopisja, saj je delal v tiskarnah in uredništvih izza svojega petnajstega leta.

Na podlagi svojihkušenj in poznavajoč potrebe tendarjih priseljencev, se je odločil za veliko žrtev.

Dasi je bil neuk v tujem svetu, mu je skoro vedno uspelo izbrati pravo pot in pravi način, da se ni nikdar nihče kesal, kdor ga je vprašal za svet ali pojasnilo.

Kmalu po njegovem prihodu je pritisnila prva denarna kriza, kar jih pomnijo slovenski priseljenci.

Na tisoče in tisoče rojakov je potovalo s posredovanjem Sakserjeve tvrdke iz domovine v Ameriko oziroma iz Amerike domov.

Na milijone dolarjev so poslali naši ljudje potom Sakserjeve tvrdke v domovino, in število tistih, ki so iskali pri nji dobrega sveta, je bilo nbroj.

Z njegovim posredovanjem se je nabralo veliko vsote za slovenske stavkarje, marsikatero obmejno posestvo v stari domovini je bilo rešeno pred grabežljivim tujcem z denarjem, nabranim potom "Glasa Naroda" za Ciril in Metodovo družbo.

Zavzel se je za vsakega nesrečnika, za pogorelece, poplavljenec in za slepce v domovini.

S pomočjo svojih zvestih prijateljev in naročnikov bo tudi to krizo srečno preostal ter bo zvest svojim načelom do konca, to se pravi do tedaj, ko se bo zaključilo zadnje poglavje zgodovine ameriških Slovencev.

TRETJI RIM

Pravi gospodar Italije, Mussolini, je spomladi leta 1930 sklical posebno komisijo, ki naj bi sestavila novo in modern regulacijski načrt za sodobni Rim.

Vendar ne smemo misliti, da bo Rim postal zaradi obnove nekaterih delov starega Rima kak muzej starih, ki se vse veže naloge, ki čakajo arhitekta sodobnega Rima.

Velikanske bodo spomembe na cestah. Vse dosežane glavne ceste bodo razbremenjene z vzporednimi cestami. Posebna cesta bo šla skozi zahodno pobočje griča Pincio, skozi predor in bo tako zvezala Corso z veličastno cesto Via Veneto.

Popravili in znova zgradili bodo tudi močnice polkroge Avgustovega in Trajanovega foruma.

Na ta način skuša Mussolini ubiti dve muhi na en mah. Zgradi-ti novo velikansko mesto, ki bo postalo vidno središče italijanskega političnega in kulturnega življenja in preskrbeti dela tisočim brezposelnim, ki žive v Rimu in okolici.

NASI V AMERIKI

19. septembra se je v osrčju slovenske naselbine na St. Clair Ave. v Clevelandu odigrala krvava družinska tragedija, ki je morda zahtevala dvoje življenj.

19. septembra, pravi žena, je stala na pragu hiše, kjer stanuje, ter se pogovarjala z Miss Ano Paul, stara 19 let, ki stanuje v isti hiši, ter z Miss Judy Sirey, stara 21 let, iz 5607 St. Clair Ave.

Jaz sem ga vprašala, kam gre z dečkom. — pripoveduje žena. — in nato sva se pričela pripraviti. On je izgledal tako jezen in rekla sem mu, da če se ne bo pazil, bo prišel v ječo, ko bo go-ga ušel. Bučan je nato dejal, da to se lahko zgodi in še prav kmalu.

Sosedje pravijo, da dekleti, ki sta bili navzoči, trdita, da je Bučan po streljanju skočil čez plot in izginil. Mrs. Bučan je ustreljena v levo stran in ji je krogla predrila spodnji del trebuha.

— Zadnjo soboto popoldne, dne 17. septembra se je odigrala v Newburgu, Ohio, na domu rojaka George Kuharja, prekmurskega Slovence, krvava tragedija.

Policija sodi, da se je Bučan morda ustrelil, kajti predno je ustrelil na svojo ženo, je oba otroka poljubil, za slovo. Dvojica je bila poročena skoro štiri leta.

— Jaz sem šla na dvorišče, kjer se je igralo več sosednjih otrok, on pa je šel za mano. Na to je potegnil revolver ter ustrelil na mene.

— Jaz sem šla na dvorišče, kjer se je igralo več sosednjih otrok, on pa je šel za mano. Na to je potegnil revolver ter ustrelil na mene.

Policija sodi, da se je Bučan morda ustrelil, kajti predno je ustrelil na svojo ženo, je oba otroka poljubil, za slovo. Dvojica je bila poročena skoro štiri leta.

— Jaz sem šla na dvorišče, kjer se je igralo več sosednjih otrok, on pa je šel za mano. Na to je potegnil revolver ter ustrelil na mene.

— Jaz sem šla na dvorišče, kjer se je igralo več sosednjih otrok, on pa je šel za mano. Na to je potegnil revolver ter ustrelil na mene.

— Jaz sem šla na dvorišče, kjer se je igralo več sosednjih otrok, on pa je šel za mano. Na to je potegnil revolver ter ustrelil na mene.

Peter Zgaga

POGLAVJE O KLETVINI.

Kletvina je velik greh, ker smo pa Slovenci pobožen narod, nam je bilo menda že vnaprej odločeno, da ne bomo v tem pogledu preveč grešili.

Poleg tega je nam v velik kredit, da se "hudiča" nikdar samega ne poslužujemo. Predno izrečemo njegovo vzvišeno ime, ga prav pošteno prekolnemo in pravimo: Preklet hudič!

Tudi na golo dušo se nikdar ne odključimo, ampak ji damo vedno prilastek. Naprimer "krščena" ali "krvava". Kako in zakaj se je "krvava duša" vdomacila, mi ni natančno znano, dejstvo je le, da je med našim narodom precej priljubljena ter da jo imamo skoro neprestano na jeziku.

Prizadeti so samo naši rojaki, največ Hrvatje. Slovencev je nekako pet ali šest družin. Dalje je bilo tam nekoliko Italijanov in par Meksikanecv. Izmed Slovencev so najhuje prizadeti Frank in Johana Kasecek, ki so znani da-leč po Ameriki in ki so imeli precej vredno poslopje in opravilo ter druge vredne reči. Hudo sta tudi prozadeta Dan in Rose Skala, ki sta imela čevljarstvo delavnico s stropi vred Rojak John Strelič, prodajalec pohištva, in utrpel pri tej nesreči tudi zelo veliko škodo, ker mu je ogenj uničil zalogo pohištva, vredno \$24.000. John Strelič je rodom Hrvat.

Pojavi se vprašanje, če je kletvina potrebna in če sploh kaj za-leže. Jaz bi rekel, da ne, če bi ne vedel par slučajev, ki pričajo baš nasprotno.

— Dekam bolj pomalem, toda vse bi se bilo, če bi mi mašina ne nagajala. Ko bi se dalo kaj zaslu-žiti, pa mašina nagaja. Včas mi je tako nagajala, da so me od jezke kar solze oblike, sčasoma sem pa pogruntala pravega mašinista. Kadar se ustavlja ali narobe teče, prvim dvakrat ali trikrat: — Hudič! — pa mašina zarona, da je veselje.

Zelo zanimiv slučaj sem videl pred leti v tržaškem svobodnem pristanišču. S parnika, ki je dopel iz Južne Amerike, so odnašali fakini žaklje kave v skladišče.

Občudovanja vredni ljudje, ti fakini! Dvesto kil težke žaklje kave so nosili tako lahka kakor žaklje otrobi.

Toda med njimi je bil mošič, slab in suhoten, kakih petinštirideset let star, ki ga je težka kava smljivo majala semintja.

Deset korakov je storil, vrgl žakelj s hrbita, kapo pa na tla in gozel moliti litanije vseh svetnikov. Imenu vsakega svetnika je prilepil pristno tržaško psovko, v isti sapi se je pa opravičil, da zadene psovka vse svetnike, edinole svetega Justa ne, ki je patron tržaškega mesta.

Te čudne litanije, v katerih je bilo istotoliko "pork" kakor svetnikov, je zblebetal s čudovito naglicjo, časi je za vsakim svetnikom za dobro mero tudi debelo pljunil v umazano in omaščeno kapo.

Na lastne oči sem se prepričal, da mu je dal ta nenavaden pripomoček veliko moč, kajti pograbil je žakelj in ga odnesel dvajset ali trideset korakov dalje, makar je zopet opešal in zopet začel moliti litanije.

Možje je dobro zaslužil in je imel skoro slehern dan delo, ker je bil pošten in pravičen.

Njegovi tovariši so neli vse svoj zaslužek v Staro mesto, dočim je on polovico zaslužka pošteno odrajal mestnemu patronu, svetemu Justu za sveče, polovico je pa izročil oštrju v Via Tre Fontane; nekaj za dolg, nekaj za sproti, nekaj pa za depu mlado kamarijero, ki je služila pri njem.

Dopisi.

New York, N. Y.

Čajanka (coffee elatsch) Materinog društva slovenske župnije v New Yorku, ki se vsled ne-dovršenih popravil v kleti in dvo-rni ni mogla vršiti 18. septem-bra, kot je bilo napovedano, se ne-priskleno vrši dne 2. oktobra. Za-četek ob 5. uri popoldne. Vstop-nina prostovoljna. Slovenci, Slo-venke! Vselej ste na to priredite-vo v velikem številu in niste se kesali. Tudi letos se ne boste kesali, ako pridete. Čim več vas bo, tem bolj bo toplo pri sreč! Odbor.

NAJVEČJA KAZEN V ŠPANJI

Španski parlament je sprejel zločede, ki odpravlja smrtno ka-zen in dosmrtno ječo. Največjo ka-zen, ki more doleteti obsojenca v Španiji, je dvajset let ječe. Pija-nosta se bo pri vsaki sodbi smatra-la za olajševalno okoliščino.

ZA SAMO \$1.850 ZGRADI

stavbenik 5 sob hišo, cementirano klet in veliko podstrežje, kompletno s kur-javo kjerkoli lasuje lot v okolici New Yorka. Hiše dogotovljene za to ceno lahko ogledate. — "Builder" c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York, N. Y. (2X)

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJOMO ZANE-SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-STOPNI SEZNAM

Table with columns for currency exchange rates: V JUGOSLAVLJO, V ITALIJO, and IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH.

DRUŠTVA KI NAMERA VATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" za čita častno vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Vesti iz Primorja.

Lani meseca aprila so karabinjerji nenadoma aretirali nič hudega slutitega Ivana Marinčiča iz Zagorja pri St. Petru na Krasu. Mladenič je star sedaj okrog 28 let in je sin uglednega trgovca in posestnika v Zagorju. Bil je zaposlen v očetovi trgovini in na posvetu in ni imel ne časa ne volje, da bi se pečal s kakršnikoli protizakonitimi in protirežimskimi zadevami. Karabinjerji pa so ga, ne da bi mu sporočili vzroke svojega postopanja odvedli z doma v zapore. Kmalu pa ga je redno sodišče izročilo preiskovalnemu oddelku fašističnega posebnega sodišča za zaščito države in javne varnosti. Obtožili so ga, da je špijoniral v korist neke sovražne države in izdal njenim agentom načrte neke italijanske vojaške ceste na Pivki. V preiskovalnem zaporu je bil nesrečni Marinčič leto in dan. In ves ta čas mu niso mogli dokazati najmanjše krivde. Ko pa je bilo že vse preiskovanje in nasilno zasliševanje zaman, so ga postavili pred posebni fašistični sodni zbor.

Proces, ki se je vršil že pred meseci, je bil tajen. Telesno in duševno že strtega slovenskega fanta je sodišče kljub pomankljivi vsakega poštenega dokaza in le po pričevanju karabinjerjev obsodilo na 7 let ječe.

O tem procesu fašistični tisk ni poročal niti besedice, ker mu je to prepovedala tiskovna cenzura. Tudi njegovi najbližji sorodniki dolgo niso vedeli, kje je nesrečni mladenič in kaj so z njim vse počeli. Vest o tem novem fašističnem nasilju se je spričo tega šele pred kratkim raznesla med ljudmi.

Nekako pred mesecem dni, ko so se pod Snežnikom in Javornikom vršile velike vojne vaje italijanske pehote in artilerije, so neznanec nenadoma pričeli širiti med italijanskim vojaštvom letake, v katerih so jih pozivali, naj se upro fašističnemu režimu, ki se že krha in ki mora v kratkem propasti. Karabinjerji so kmalu iztaknili letake in obenem dognali, da je imela vsa protifašistična akcija le lokalni značaj. Letake so našli v St. Petru na Krasu, v Baču, v Trnovem in Ilirski Bistrici ter drugod.

Uvedli so preiskavo ter po Pivki pretaknili nebrot hiš. Končno

so aretirali vinskega trgovca Mercandela, rodom iz Milj, ki pa biva v Ilirski Bistrici, zobotehnik Bička, po rodu iz Divače, ki pa je prav tako bival v Ilirski Bistrici, tapetnika Jeleniča iz Vipave in brata Jožeta in Antona Primeca, ki so stanovali v Trnovem, posestniškega sina Franja Žnidarčiča iz Dobropolja, šoferja Hrovatina, po domače Kovačevega Toneta in nekega Bobka. Osumili so jih, da so oni delili letake. Obtožili so jih zarote proti fašističnemu režimu in hujskanja redne vojske proti javnemu redu v državi. Izročili so jih sodnim oblastem. Preiskovalna komisija jih je že pričela zasliševati. Sodeč po obtožbah, bodo vseh osem aretirancev izročili fašističnemu posebnemu sodišču za zaščito države in javne varnosti.

Poročali smo že o oprostivni Francetu Čemažarju pred goriškimi sodišči. 57-letni župnik že dolgo upravlja župnijo v Opatjem selu. Po rodu je iz Ljubljane. Karabinjerji so ga spričo tega vztrajno zasledovali, tako da je postal njegov položaj skoro že neznesen. Na zadnje so po neprestanem oprejanju iztaknili "zločin". Župnik Čemažar bi naj bil delil med ljudstvom zastupljeno protidržavno čtivo: Tavčarjevo "Visoško kroniko" in "Koledar Goriške Mohorjeve družbe" za leto 1932. Karabinjerji so izvršili po Opatjem selu in okolici veliko racijo za temi knjigami in preiskali slednjo hišo. Zbrali so okrog 30 izvodov Tavčarjeve knjige in več koledarjev. Župnika pa so nemudoma prijavili goriškemu sodišču, češ da je on širil te knjige in tako zakrivil zločin proti državi in režimu. Na goriškem sodišču niso mogli župniku dokazati niti najmanjše krivde. Afera, ki so jo hoteli napraviti opateselski karabinjerji iz vse zadeve le da si "priborijo velike zasluge za državo in Mussolinija" in pripravijo kako povišanje in odklivanje, pa je bila tako velika, da so le zaradi prestiža policije župnika obsodili na 50 lir globe. Toda župnik Čemažar ni odnehal in je vložil priziv, po katerem je bil, kakor poročajo sedaj fašistični listi, oprostjen.

V Podkraju so karabinjerji aretirali 23-letnega Josipa Žaklja

in 27-letnega Franca Širca, ker sta imela pri sebi nože, kakršne smatrajo v Italiji za orožje.

Goriško sodišče je sodilo te dni 25 mlekaric iz raznih slovenskih krajev, ki so bile obtožene, da so prodajale slabo mleko. Obsojene so bile skupno na 9300 lir denarne kazni, objavo obsodbe v listih in plačilo vseh sodnih in odvetniških stroškov.

V bližini Kobarida je našlo te dni pet otrok staro granato. Pričeli si jo razbijati, tako da je nenadno eksplodirala. Vseh pet o-

DATELJI ŽIVLJENJE PUŠČAVE

Vsi poznamo male okrasne palme, ki imajo v Afriki pod vročimi solnjenimi žarki velike sestre Najlepše palme, ki so včasih visoke 20 do 30 m, rastejo v afriških puščavah v oazah. Da morejo uspevati kar iz puščavskega peska tako visoka drevesa, povzroči talna voda, ki namaka izžgani puščavski pesek. Sicer je voda večinoma slana in včasih se v okolici oaz lesketa ves pesek od samih drobnih solnih zrn. Vendar uspevajo palme tudi v slanih tleh. Navadno rastejo v skupinah po 20—30 dreves. Na visokem in vitkem deblu ni nobenega lista. Pač pa se v glolikih zarezah poznajo letnice. Vsako leto namreč listje odpade in tako nastajajo vprav valovita debla. Kolikor let je palma stara, toliko valov najdemo na deblu. Na vrhu debla pa se palma šele razraste. Mogočen šop 3—4 dolgih listov je njena glava. Navadno ima palma 60—80 takih listov.

V oazah uspevajo palme prav dobro in včasih najdemo v večjih oazah prave gozdove palm, kjer je več tisoč debel. Kljub temu, da palme lepo uspevajo, raste iz peščenih tal kvečjemu še kako žitarica. Drugega zelenja tudi oaze ne poznajo, vendar ga tudi ne potrebujejo. Prebivalci oaz so zadovoljni s tem, kar jim je dala narava in žive v resnici le od palm. Vse, kar rabijo za življenje, jim rodijo palme. Tako uporabljajo že popuganjke in mladike palm kot sočno zelenjavo. Posušene in zmlete mladike pa dajo prav dobro moko. Žilavi les palminega debla rabijo za orodje, hode, sedla in kurivo. Dolge liste spletajo v preproge, iz močnih vlaken vijejo vrvi. Te vrvi so znane na vseh obalah Afrike. Celo v morski vodi vzdrže mnogo bolje, kakor najmočnejše konopnene vrvi. Domačini Arabci pa pridelujejo izredno tanka nitkasta vlakna, katera obeljena in obarvana uporabljajo za tkanje blaga. Najbolj slabe in neporabne liste pa porabljajo za pokrivanje svojih koč in z njimi ograjajo svoje borne njive, da jih tako zavarujejo pred teletim puščavskim peskom.

V poletju pa nakloni palma Arabcem svoje najzlahtnejše darove. Od julija do oktobra traja žetev dateljev. Arabci goje mnogo različnih vrst dateljevih palm. — Boljše vrste spravljajo lepo v za boje, spletene iz palmnih vlaken, in jih pošiljajo s karavanami na tuge. Zase spravljajo datelje prav tako v zaboje iz palmnih listov, vendar stlačijo datelje v teh zabojih tako močno, da so stisnjeni kakor v konzervah. Nato pa te zaboje zakopljejo v suh pesek in se polagoma suše, ne da bi se pokvarili. Na ta način si delajo Arabci zalogo za zimo, ko palma ne rodi.

Vsaka dobra palma rodi na leto okrog 50 kg dateljev. Je le malo, če manj pa, če pomislimo, da predstavlja teh 50 kg dateljev za Arabce borno vrednost 40 Din. In vendar je ta malenkostna vsota za tamošnje kraje premoženje. In ne samo on, od nje žive z njim njegovi otroci in vnuki, zakaj palma rodi celih 100 let od 10. leta starosti naprej.

Ko se začne žetev datelev, oživi vse puščava. Dolge karavane kamele romajo od oaze do oaze in težko otvorne kamele prenašajo datelje na tržišče. Tudi, kamela živi od palme, vendar ima tudi palma koristi od kamele. Gnoj od kamele je edino gnojilo, s katerim gojijo Arabci sicer nerodovito zemljo, iz katere rastejo palme. Sla-

VABILO na VESELICO

SLOVENSKI DOM na 36 Danube Street, Little Falls, N. Y.

JO PRIREDI V SOBOTO, DNE 1. OKTOBRA

Pričetek ob 8 uri zvečer. — Vstopnina 25c za vse odrasle.

IGRA SLOVENSKI ORKESTRA

Uljudno se vabi vse Slovence od tukaj in iz bližnjih naselbin na to prireditev. Zabave bodo dovolj, da gotovo ne bodo nobenemu žal, kdor se bo udeležil.

NA SVIDENJE 1. OKTOBRA! Za odbor: Frank Masle.

trok, 3-letni Stanko Škole, 12-letni Janko Lenkič, 10-letni Lojzek Borjančič, 13-letni Nikolaj Si-

mae in 12-letni Josip Bakar je bilo hudo ranjenih. Prepeljali so jih v čedadsko bolnico.

BREŽIČNA KONFERENCA V MADRIDU

V Madridu se je otvorila, kakor so listi že poročali, svetovna brezžična konferenca, ki ji je namen odstraniti vse zmešnjave zaradi resistematične razdelitve valovnih dolžin na oddajne postaje posameznih držav in druge nedostatke, ki ovirajo razvoj brezžične telefonije in telefonije.

Posebno važna je ta konferenca za države Srednje Evrope, kajti tu deluje 80 odstotkov vseh evropskih radijskih postaj, ki uporabljajo omejeni valovni obseg 200 do 700 m. Te postaje motijo druga druga, zlasti ker se je v zadnjih letih razpasla navada, da skušajo druga druga prekrositi z oddajno energijo, ki je doseglja zdaleč 50, 100 in celo 150 kilovatom. Brezskrajno selektivnega modernega sprejemnika se poslušalci že več ne posreči, da bi se izognil obupni "zvočni solati".

Postaje, ki so si razmeroma bližju, uporabljajo v mnogih primerih sorodne valovne dolžine in povečujejo zmešnjavo vrhu tega še z nediscipliniranim vedenjem. Od madridske konference pričakujejo ljubitelji radia, da bo odpravila s kulantnimi prostimi sporazumi vse te nedostatke, kajti če se to ne zgodi, bo ostal ves napor s to krasno pridobitvijo modernega časa brez uspeha in ljudje jo bodo vrgli med nerabno šaro. Kakor poročajo, bodo poskusili najti rešitev zlasti s tem, da bo po več postaj dobilo skupno valovno dolžino.

JAVNA ZAHVALA PO RADIU

Iz Sydneya poročajo, da je sklenila avstralska državna uprava svoje državljane, ki se bodo kakorkoli izkazali za javno blaginjo, podeliti po radiu. Ta novost se temeljuje s tem, da radio lahko popolnoma nadomesti reče in odklivanja v državi, ki ne pozna nobenih kolajin in ne podeljuje nobenih svetinj.

POVZROČITELJ RAKA?

Dr. von Brehmer v Berlinu proučuje že mnogo let bolezn, kakor ošpice, hripa, nalezljive tvore itd., ki se razširjajo, ne da bi jim mogli odkriti povzročitelja. Te bolezni bodisi sploh nimajo povzročitelja, ali pa je tako majhen, da ga ne spoznamo niti z najboljšim drobnogledom. Med svojim raziskovanjem je sestavil dr. von Brehmer poseben preparat, s katerim je na raku bolnih ljudi dosegel prav čudne pojave. Če jim je namreč injiciral nekaj tega preparata, so se po osmih ali desetih urah pojavila v njihovi krvi neznanca, silno majhna telesca v velikem številu, in sfer v sedmih različnih oblikah; pri zdravih ljudeh pa se niso prikazovala.

Rak spada, kakor znano, tudi med bolezni, ki so jim doslej zaman iskali povzročitelja in če je res, kar domneva raziskovalec, namreč da je morda le odkril povzročitelja te strašne bolezni, potem ni daleč čas, ko nam bo mogoče odpraviti to šibo božjo, kakor so vsaj v civiliziranih deželah odpravili kugo, kolero in druge nalezljive bolezni. Ta čas vršijo po raznih bolnišnicah v Nemčiji poskuse, da doženejo, ali je domneva dr. Brehmerja pravilna.

PONAREJENI DENAR

Ponarejevalci papirnatega in kovane denarja so tako rekoč uimetniki med zločinci. Na razpolago so jim dobro opremljene delavnice in čisto tudi trdna mednarodna organizacija. Ni čuda, da jih morajo tudi oblasti loviti le z mednarodnim sodelovanjem. Na internacijonelnem policijskem kongresu leta 1923 na Dunaju se je ustanovila mednarodna centrala za zatiranje vsakovrstnega ponarejevanja, zlasti seveda ponarejevanja denarja. Ta čas jo vodi policijski svetnik dr. Arthur Klausner in je vredno, da si jo človek ogleda pobliže.

Poseben oddelek te centrale obsega pravcati muzej vseh mogočih falzifikatov, ki jih pošiljajo na Dunaj inostrane policije, čim izdelajo kakšno ponarejevalnico. Centrala je opremljena z najmodernejšimi aparati, v laboratorijih se potvorbe preiščevo kemično in fizikalno z znanstveno skrbnostjo, a izsledki rabijo potem za nadaljnje zasledovanje zločincev.

V debelih albumih imajo nadelje shranjene bankovce vseh vrednosti in držav, ki predstavljajo velikanse vsote — a brez vsake vrednosti, kajti ti pravi bankovci, ki se potrebujejo za primerjanje s potvorjenimi, so na poseben način preluknjani ali pa nosijo žig, ki pravi, da so le vzorci brez vrednosti.

Samo strokovnjaki ugotovijo lahko po malenkostni razliki v barvi, da je takšen bankovec ponarejen. Najpopolnejše falzifikate te vrste je izdelovala družba v Berlinu aretiranege bivšega ruskega častnika Vasilija Mamonova in so se razpečavali tudi po Ameriki. Ujela se je po redkem naključju. Na serijo ponarejenih bankovcev po 50 dolarjev so fal-

EFFLOV STOLP

Vsako leto dobi znameniti Eifflov stolp v Parizu novo toaletno. Od tal do vrha ga namreč skrbno prepleskajo z oljnato barvo. Samo to pomaga, da stolpa ne razje rja. To priliko je porabila letos uprava stolpa, da je dala sotrudniku lista "Paris Midi" nekaj zanimivih podatkov o tem doslej najvišjem stolu na svetu, ki so bili večinoma že porabljeni.

Stolp je bil zgrajen leta 1889 in je veljal okrog 7 milijonov zlatih frankov. Njegova železna konstrukcija tehta 7 milijonov kilogramov. Na vsak kilogram je torej odpadel en zlati frank. Stolp je zgradil inž. Eiffel iz svojih privatnih sredstev, kajti takrat nihče ni verjel, da se bo podjetje rentiralo. Bilo je pa baš med svetovno razstavo v Parizu in v 6 mesecih je vrgla vstopnina toliko, da so bili gradbeni stroški kriti. Se zdaj se vzpne na Eifflov stolp vsako leto 6000—7000 radovednežev. Za plesanje rabijo vsako leto 37.000 kg čiste barve. Stolp pleskajo samo kvalificirani pleskarji, ki zaslužijo po 150 frankov dnevno.

Zifikatorji namreč po nepazljivosti natisnili rdeči pečat finančnega ministrstva narobe in so to napako odkrili prepozno.

Samo ob sebi je umevno, da hrani dunajska centrala tudi obsežen zločinski album ponarejevalcev. V tem albumu ima v evidenci doslej 1886 ponarejevalcev, 412 razpečevalcev ponarejenega denarja in 493 drugih pomagačev. Inostrane policije se pridno poslužujejo izsledkov dunajske centralne in so z njo zelo zadovoljne.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeci se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA — \$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potrebo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov, če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, da m o vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

Metropolitan Travel Bureau

(FRANK SAKSER)

216 West 18th Street New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

SE CVETO ROZE V JESEN!

Sel sem mimo okna, nisem videl ne nageljev in dvoje oces, dvoje modrin neba, dvoje globin morja, nisem jih videl berač. Nisem videl dvoje svetlih žarkov, ne dvoje makovih cvetov, jaz berač, raztrgan, zgrbljen tihó šepajoč mimo tvoje okna. O kaj res se cveto rože v jeseni? Tihó je čakalo sree kakor Prometej na goro prikovan, kdaj zasije tisti zlati dan? Ali res ne več, kako zahrepeni človek po mehki božajoči roki, ko mu je svee težko, tako polno gorja, da človek ne čuti samega sebe več?

Čuj, kaj ni zaprosilo, tihó potrič! Na tvoje okno? Res nisi slišala, da je sree čakalo na stopnicah, na hodniku že, tik pred durmi in nisi slišala, kako je prosilo? Zahrepen sem po mehki božajoči roki. Čuj, si so vetrovi, trkuli na okna, ob duri. Jokala je udovela noč vsa z meseči obsejani. Jaz berač raztrgan in utrujen kot betežni starec, sem te čakal v starem zidovju, vpreženem v težko telego kamnja, opeke in cementa in zmanjkal povodecev, da se pripeljem k tebi v svatovskem oblačilu. Pred mano dvoje beleev, dvoje hropečih in rezgatajočih konj, ki so jadrno hoteli v taktu lune preko gora in poljan....

Kaj res ne več, da berač, čim bolj je reven, hrepeni po bogastvu in do v revščini sanja najbogatejše sanje? Ti mladost moja, ti zvezda moja, ti daljno hrepenenje! Ti si spala in sanjala o paradizu, ko je bil moj drug vihar in Bachove pojedine družica, beraška treznost.

Se cveto rože v jeseni! Sinoči sem strgal povodec in se pripeljal do tvoje okna. Glej, hipoma se je zrušila teža moje duše, vezi so se strgale.... Ljubezen, še je spomin v sreči čist, neokrunjene in neomadeževane. Ko sem hodil tod in ondod, mi je bila pusta vsa cesta, brez tebe. Ali odaj, ko me vodiš povsod, sem spojen s teboj v ljubezni.

Siroko vodi cesarska cesta v življenje, ne rastejo drevesa ob njej, da bi se popotnik truden in znojhen odpočil. Noga zadeva ob kamene, kleca in pada. O da, da verujem, da je med onimi zvezdami ena, ki me vodi in cvetele bodo rože v jeseni....

akritega veselja, bledih lic in otožnega obraza je stopala mtno razkošnih modnih prodajalen, kakor da išče ono razkošje, ki ga naduta gospoda za-mehuje. Storila je matematično pogreško v življenju in napaka se ponavlja v račun....

Zunaj je bila jesen. Odpadlo je orumenelo listje in megleni pajčolan je poljubil zemljo. Sedim v izbi med gostini dimi cigarete in obujam spomine tihé sreče. Že se je stemnilo, ko mi skiro napopol-prto okno udarjajo disakordi one božanstvene melodije "Kadar zlati sanja"....

Prebudil sem se iz sanj. Prišel sem v nov svet, v deželo pustih obrazov, brez srčne kulture. Ljudje drvijó mehanično, povsod vpitje kakor v Judeji: "denar, denar"! Začuden gledam gnečo starih in mladih, bogatih in revnih. Pod zemljo in nad njo ropot, avtomobili, nebotičniki, palače in stanovanja pod milim nebom. Zemlja

se poti pod težo cementa in železa, razkošja in bede. Razposajenost, muzika, veselje in žalost!

Znova udarja mehanizem! Spoznal sem v indijski temi Babilon. Beli in črni so hodili mimo mene, frigidni obrazi brez čustev. Ne-znanec me potrpa za ramo in reče: "To je dežela, kjer ne spremlja življenje sanjava pesem ljubezni, kjer redko najde brat brata, kjer je obupna borba v hitrem tempu za zeleni papir. Tako se ponavlja vsak dan kakor ura. Naši obrazi so izmučeni in naša čustva so mrtva. Stroji mimo nas, mi mimo njih, dokler ne omagamo. Vse je preracunano na sekundo, tako naše delo, njega sadovi in življenje".

Hodila sva med ulicami temnega Babilona, srečavala ljudi vseh koncev sveta, vseh jezikov in narodov....

Tudi tu je jesen! Kako si plitva, pusta, in brezčutna. Moja misel vsaje v domovini, v oni zemlji, ki mi je dala tihéga spomina v lepoti odpadajočega listja in kjer še v cveto rože v jeseni....

UPOR NA HOLANDSKEM PREKOMORNIKU

Največja ladja Holandsko-ameriške proge, prekomornik "Rotterdam" je doživela na svoji zadnji vožnji kuren upor, ki je izval oster krep lastniške družbe: prekomornik so zasedli holandski mornarji, ki so prišli s puškami na krov in s svojo navzočnostjo prisilili moštvo, da je krenilo z ladjo v domače vode.

Ozadje stavke je sledeče: Na vožnji iz Plymoutha v Bologne je posadka odkrila v kabinah potnike okoli, da se ladja ne bo po predpisih vrnila v Rotterdam, ampak bo izkrcala potnike v Bologneu. Družba je preko kapitana sporočila potnikom, da jim bo plačala vozne liste preko Pariza v Rotterdam. Med potniki na prekomorniku je bilo tudi holandsko olimpijsko moštvo, ki se je vračalo iz Los Angelesa. Seveda se je polastilo potnikov velikansko razburjenje, kajti ob nastopu vožnje je bila prevzela lastnica prekomornika obveznost, da pripelje potnike varnost v Rotterdam. Vozne cene so veljale do rotterdamskega pristanišča, kar pa je skušal kapitan ignorirati. V Bologneu je nastal med potniki in posadko te kapitanom Dulkenom oster spor. Potniki se niso hoteli izkrcati in moštvo na ladji se je njihovega zahtevam pridružio v polna obsega, ker je kapitan postopal proti predpisom. Nato je skušal Dulken posadko prisiliti, da bi po ovinčilih vodila ladjo v Southampton. Sklepeval se je pri tem na nek zastonje pogovor o pomorskem osrbju, ki pravijo, da se ima posadka pokoriti kaj itenovni volji, dokler je ne privede domov. Moštvo je nato vprašalo a svet stavkovni odbor transportne internacionale. Prišel

je odgovor, da ne kaže izzvati konflikta. Toča odgovor ni zadovoljil upornikov, ki so bili zaradi postopanja tak razdraženi, da se niso dali ničene dopovedati. Slednje je dal kapitan Dulken posadki črna na belem, da bo vodil ladjo domov. Vdaje temu je skušal besedo trikrat prelomiti, vsako pot z drugačno zahrbtnostjo. Vsa tri poča je posadka odgovorila s tem, da je stopila v stavko. Kurjači so bili pogasili ogenj pri kotlih in ko se je ladja ustavila v bližini kraja West Haader, je bil ogenj pod vsami kotli pogasjen.

Holandska vlada, ki je bila obveščena o dogodkih, je nato v domnevi, da je na ladji izbruhnil upor, poslala kapitanu na pomoč šalupo z 32 mornarji. Pozneje se je ekspediciji pridružil še torpedovec. Tako je prekomornik polagoma nastopil vožnje v Rotterdam, kjer so se izkrcali potniki, moštvo pa so po popisu izpustili začasno na svobodo z izjemo nekaterih invencijskih mornarjev, ki so bili glavni podpihovalci uporniške akcije.

Pri zaslješvanju mornarjev v Rotterdamu se je pokazalo, kaj je prav za prav bil vzrok, da je posadka zastavkala. Kapitan Dulken je bil doznal, da vkrea v Southamptonu lahko 1000 potnikov za Ameriko. Te priložnosti za zaslužek ni hotel opustiti in je na vse kriplje silil v Southampton. Toda moštvo s častniki vred se mu je postavilo po robu in Dulken je prišel ob provizijo, katero je hotel zaslužiti na račun svoje izmučene posadke.

KOHINOOR

Na jugu Indije, v deželi Golkondi, ki jo zavidajo vsi sosedi zaradi njenih demantov, je živel davno pred našim štetjem kralj, ki je slovel po čudežnem demantu Kohinoor, ki bi mu rekli po naše "Gora svetlobe". Dragulj je bil vdolan v njegovi kroni. Okoli tega dragulja so se plele legende in njegova slava se je razširila daleč preko hindustanskih mej. Nastalo je kraljestvo velikih mogulov, najmočnejše dinastije, kar jih je svet kdaj videl. Bliše vseh evropskih dvorov je obledel pred blišcem te indskih vladarjev, ki so se obdajali s praviljenim sijem. Ko je Eabar, "lev", prihrumel iz notranjosti Azije, premagal domače kralje in osnoval svojo dinastijo, je padel Kohinoor v njegove roke. Ko je prvič videl ta dragulj, je baje vzkliknil: "Ta kamen naj bo polovico tega vreden, kar se na svetu potrosi dnevno!"

Kohinoor je romal iz roke v roko, dokler mu ni postal lastnih šah Džehan, ki je zgradil čudovito palačo Tadž Mahal, o kateri pravijo še danes, da je najlepša zgradba, ki jo je kdaj zasnoval človeški duh. O šahu Džehan priporočuje, da je sedel na prestolu, ki je bil vreden milijon dolarjev. Toda šahovo življenje je bilo polno tragedije. Žena, ki jo je neskončno ljubil v svoji mladosti in ki je v nje spomin postavil bajni Tadž Mahal, mu je umrla že po enem letu, nje sin pa ga je pozneje razstolilil in ga držal ujetega. Hči ga je negovala v njegovem ujetništvu. Nekaj je neredna sužnja prevrnila oljeko in caričina je dobila težke opekline. Oče je dal pozvati iz Surat pri Bombayu nekega angleškega zdravnika, ki je opravil svoj posel tako dobro, da mu je stari šah brez nadaljnega dovolil trgovski privilegij v Bengaliji, ko ga je zdravniki zanj prosil. Toda to je bil začetek Britske Indije.

Ko je šah Džehan umrl, je zvesta hči prepustila Kohinoor svojo mamo bratu s prerokbo, da bo kmalu konec njegove dinastije. Ta prerokba se je izpolnila, kajti 1739 je pridrl v Indijo perzijski šah Nadir, ki je hotel imeti praviljeni dragulj in je premagal mogula. Mogul je nosil demant vedno pri sebi v gubah svojega turbana. Šah Nadir bi si ga lahko prilastil z nasiljem, a je izbral drugo pot. Povabil je premaganega vladarja k sebi, ga slavnostno pogostil in mu je med gostijo po stari orientalski navadi ponudil, naj bi si v znak medsebojnega spoštovanja in ljubezni izmenjala turbane. Nesrečni mogul je bil v škripcih, a si ni vedel pomagati. Pristal je in tako je demant s turbanom vred prešel na Nadirjevo glavo.

Stara pripovedka veli, da pri naša Kohinoor svojem lastniku vedno nesrečo, samo ženskam ne. In tako je tudi šah Nadir umrl po noričevi roki, eden njegovih generalov se je polastil prestola in dragulja. Novi kralj je osvojil Kandahar in osnoval današnje državo Afganistan.

Okrog l. 1819. je tudi njega zadelo preklestvo. Izgnali so ga bili iz Afganistana in je pobegnil na švor Randžita Singa, leva pundžab skega. Lev ga je sprejel, a je zahteval od njega Kohinoor v plačilo za to, da mu pomaga na afganistanski prestol. Šah Šuja, kakor se je imenoval nekdanji perzijski general, se je tudi vrnil kot vladar v Afganistan. Randžit Sing je umrl 1839 in deset let pozneje so Angležji zasedli veliko državo, ki jo je bil ustanovil na indskem severu Z državo so se polastili Kohinoora. Dali so ga v varstvo siru Johnu Lawrenceu, vrhovnemu komisarju v Lahoru, da bi ga pozneje izročil kraljici Viktoriji. Sir John Lawrence je bil sila raztresen mož in je imel važnejše skrbi po glavi nego demant. Vtaknil ga je v mali žep, kakor da gre za navaden gumb. Nekoliko dni pozneje se je spomni nanj — medtem je bil dal sukunji v perilo. Za srečo je bil njegov služabnik naletel na demant, ki ga je smatral za kos stekla, in ga skranil. Tedaj je sir Lawrence poslal dragulj v varnejšo shrambo v Bombay.

Pozneje so ga izročili kraljici Viktoriji, a danes krasi krono kraljice Mary.

VAMPIRJI VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

11

"26. oktobra. Davi zgodaj sem se odpeljal z Octavom de Mussidanom na lov. Spremljala sta naju oproda Ludovic in simpatičen dečko, Montlouis po imenu, ki ga hoče Octave napraviti za svojega upravitelja.

Dan je obetal biti krasen. Opoldne sva imela tri zajee. Octave je bil izredno vesel.

Okrog ene smo se plazili skozi bivronske gošče. Bil sem z Ludovicom dobrih petdeset metrov pred Octavom, ko sva nenkrat zaslišala srdite glasove in se obrnila. Octave in Montlouis sta se bila hudo sprla in videla sva, kako je grof dvignil roko nad svojega bodočega upravitelja. Hotel sem skočiti k njima, toda ta čas je Montlouis že hitel proti nama. Zaklical sem mu: "Kaj se je pa zgodilo?" Namesto odgovora se je nesrečnež obrnil k svojemu gospodarju in mu zagrozil, obenem je pa izgovoril besedo, ki je bila za nedavno oženjenega Octava najhujša žalitev.

Octave je to besedo dobro slišal. V rokah je držal nabito puško; dvignil jo je, pomeril in sprožil.

Montlouis se je zgrudil na tla. Planila sva k njemu. Nesrečnež je bil na mestu mrtve. Bil sem ves prestrašen, toda še svoj živ dan nisem videl nič tako strašnega, kakor je bil Octavov obup. Pulil si je lase in objemal truplo. Samo Ludovic je ohranil mirno kri.

— To mora biti nesrečno naključje, — je dejal. — Teren kot ustvarjen za to. Gospod je ustrelil od tamle.

Potem smo se domenili, kako bomo govorili pred sodiščem, in prisegli smo si, da bomo molčali ko grob. Mene je zaslješeval preiskovalni sodnik v Buronu in on ni niti najmanj dvomil, da govorim resnico. Toda kakšen dan je bil to!... Bojim se, da mi bo to omajalo zdravje. Vročico imam in že čutim, da bom slabo spal.

Octave kar nori. Bože moj, kaj bo, kaj bo, kaj bo?

29. oktobra. Moje zdravje mi dela skrbi. V vseh sklepih čutim hude bolečine. Pri spominu na preiskovalnega sodnika mi še zdaj postaja slabo. Sodnik ti zna zvrtni z očmi do dna duše. Z grozo opažam, da se moje pričevanje od prvotnega nekoliko razlikuje. Treba si ga bo napisati in naučiti se ga na pamet.

Ludovic se drži dobro. Ta dečko je zelo inteligenčen, rad bi ga sprejel v službo.

Ljudje me tako nadlegujejo z vprašanji o tragični Montlouisovi smrti, da raje ne hodim z doma. Samo v Savebourgovi rodbini sem že sedemnajstkrat pravil, kako je bilo.

Tu se strašno dolgočasim.

— No, kaj porečete na to, gospod grof? — je vprašal Mascarot.

Grof de Mussidan ni odgovoril na to vprašanje, temveč je dejal:

— Le čitajte dalje, gospod!

— Zelo rad. Čujte, kaj piše baron na tretjem listu svojega dnevnika:

"23. novembra. — Slednjic je vse za nami! Prihajam s sodišča. Octave je oproščen. Ludovic se je držal sijajno. Nesrečo je opisal tako spretno, da med občinstvom ni bilo nikogar, ki bi bil dvomil, da govori resnico. Ko vse takole premislim, pridem do zaključka, da je ta dečko še preveč premeten, v službo bi ga ne hotel sprejeti.

— Prišel sem na vrsto jaz. Moral sem dvigniti roko in priseči, da govorim čisto resnico. Mislim sem, da ne bom mogel. Ko sem zopet sedel na svoje mesto, sem imel roko težko ko svinec.

Evo, kam privede človeka jeza!"

— No, kaj porečete na to, gospod grof? — je vprašal Mascarot, ko je prečital tretji list.

— Priznam, da je res, da je bil Montlouis ubit tako, kakor pravi Chinchan. Samo da se temeljito motijo oni, ki mislijo, da imajo v rokah orožje proti meni. — je pripomnil grof, — kajti moja nepremišljenost je že zastarana in pozabljena.

Mascarot si je popravil očala in dejal smeje:

— Prav pravite, gospod grof. Nihče vas ne more preganjati sodnim potom. Ne morejo vas soditi zaradi tega umora, ki je bil izvršen že pred trindvajsetimi leti. Toda kaj če bi jutri moji klienti — sram me je, da jih moram tu tako nazivati — v listih objavili pripovedovanje barona de Clinchana pod nedolžnim naslovom "Zgodbica z lova". Navržene bi bile seveda samo začetne črke, toda z debelim tiskom. Kaj porečete na to?

Grof je videl jasno v bodočnost, ki se mu je prikazovala v najtemnejših barvah. V duhu je že videl objavo te, zanj tako sramotne zgodbe. Poznal je pa tudi ljudi in vedel je, da gre lopovom, ki so ga držali v kemplji samo za denar. Zato je dejal kar naravnost:

— Končajva to!... Za koliko bi hoteli prodati tle papirje?

Mascarot je bil na vidcu užaljen in zamrmral je:

— Denarja nočemo.

— Nočete denarja? — je ponovil grof presenečeno. — Kaj torej hočete?

— Nekaj za vas brezpomembnega, kar je pa zelo važno za ene, ki me pošiljajo. Narodni so mi, naj vam povem, gospod grof, da lahko mirno spite, dovolite, da se razdere zaroka med gospodično Mussidanovo in gospodom de Breulh-Faverlayem. Listi iz dnevnika barona de Clinchana vam bodo izročeni na dan poroke gospodične Sabine z ženinom, ki ji ga sami izberete.

Grof Mussidan je bil ves iz sebe.

— Saj to je blaznost! — je zamrmral.

— Ne, to je najpametnejše, kar si morete misliti.

Mascarot je vstal.

— Gospod grof, moram vam še povedati, kaj je privedlo moje kliente do tega sklepa. Res je, da prihajajo z grožnjami, toda proti vam nimajo nič, pač pa proti gosposu de Breulh-Faverlayu.

— Gospod de Breulh-Faverlay ima mojo besedo.

— Pretveza se bo že našla, — je ngovarjal Mascarot.

— Grofici de Mussidan je mnogo ležeče na tej poroki. S te strani naletim na težke ovire.

Mascarotu se je zdelo najpametnejše molčati.

— Končno se bojim, — je nadaljeval grof, — da bo to tudi za mojo hčerko huđ udarec.

Mascarot je po Florestanovi zaslugi vedel, koliko so vredne te besede.

— O, mlado dekle, kakor je Sabina, bo lahko našla drugega fanta, — je pripomnil smeje.

Grof je omahoval že dobre četrt ure. Zaveš, da je izročena na milost in nemilost tem lopovom, ga je strašno poniževala. Toda bil je v škripcih in slednjic se je udal.

— Naj bo, — je dejal, — moja hči ne vzame de Breulh.

Mascarot je triumfiral, toda znal se je premagavati in tako grof sploh ni opazil njegovega veselja. Globoko se je poklonil in odšel. Čim je stopil na stopnišče, si je začel od veselja meti roke.

— Če bo imel Hortebize tako srečo kot sem jo imel jaz, — je mrmral sam pri sebi, — bo vse v redu.

NADALJEVANJE SLEDI

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Poziv!

Izdajanje lista je v ravnih velikih stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prisiljeni, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

VSAKDANJI KRUIH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

11

(Nadaljevanje.)

Nikdar niso mogle priti do konca. Neprestana zavist se je tresla v vseh teh srcih pod obleko hišnih deklet. Ne da bi se zavedale, se je v njih naselila jeza do gospodinj. Vedno služiti! Vedno ubogati, kadar so gospe zapovedovale; samo en dan v štirinajstih dnevih je vsaka sama svoj gospodar, da so nenadzorovane mogle uživati, kar so one uživale vsak dan!

Bila je žrjavica, ki je tlela tam v kleti v prodajalni gospe Režekove. Počasi je tlelo, pa je že zapihala sapa in ogenj se je razvnel.

Vse deklice so pričele kričati, ako je katera povedala posebno hud slučaj o svoji gospodinji. Kako si more katera kaj takega dovoliti! Zaradi prismojene juhe! Tedaj je nastal med njimi vrišč, da je dušil ušesa, hreščanje, ropot in cela nevihta prerekanja in zmerjanja. In v ozadju se je še vlekla huda jeza zaradi perila in likanja.

Sredi tega hrušča pa zavneli Elin tanki glas, sedeč na mizi in mahaje z nogami, prične peti:

"Še kikeleco prodala bom,
za sladko vince dala bom..."

In vse se prično smejati. Gnetejo se okoli deklice, jo poljubijo in božajo.

— Eli, zdaj pa zapoj še ono "Kadar boš ti vendar šel..."

— Ne, ne, Eli; to ni nič! Zapoj ono "Jaz sem Kranjčev Jurij..."

— Ne, ne! "Moj prvi je bil Tone, drugi Janez... Hahaha!"

— E, kaj bo to. Eli, zapoj "Jupadija, jupajda!" — Elica, zapoj!

In Eli sem, Eli tam! Vsaka je hotela drugo pesem.

Slednjič stopi Eli na mizo, napravi resen obraz kot kaka kabaretna pevka, se ziblje v bokih, se zopet nasmeje in poje pesem za pesmijo, kako ji pridejo na misel. Vse deklice ploskajo in glasno vriščejo.

Ako ji mati obljubi par bonbončkov, tedaj pa Eli svoje pesmi spremlja tudi s kretnjami. Tedaj pa poslušalk ni bilo mogoče brzdati, v divjem kriku ploskajo in božajo ter objemajo malo dekletce. To je bil otrok in obraz gospe Režekove je gorel v ponosnem veselju.

Tudi gospod Režek pride v prodajalno in se muza med deklarirano vsako pošegačo pod brado — ne iz veselja, temveč iz trgovskih ozirov — dvigne hčerko z mize in jo ljubezljivo poljubi na čelo.

To je bila šola, v katero sta prišli dekleti z dežele.

Na Mino vse to ni napravilo nikakega utisa — "klaverna punca" so jo imenovali zagrebške deklice. Sicer se je tudi smejala, kadar so se druge smejale, toda če je v prodajalni postalo le preglasno in so namazani jeziki kar tako stresali šale, ji ni bilo po volji. Imela je občutek, kot da je kaka taka šala obrnjena na njo. In tedaj se je tiho splozila v temno kuhinjo, kjer zaradi varčevanja ni mogla spati, ki je v svojem sreču nosila veliko domotožje, se je več brigala za nemega otroka, kakor pa bi mogla pod drugimi razmerami.

Bilo je na predvečer Mininega vstopa v službo. Lastnik pivnice nasproti prodajalne jo je privel za petinštirideset dinarjev. Ni vedela, ali se naj jezi ali veseli. Svojo košaro je že podnevi prenesla v pivnico in je nočjo zadnjikrat spala spodaj v kleti.

Tedaj pa ji Greta zašepče na uho: — Mina, Mina!

— Kaj hočeš?

— Videla sem tvoj zlati dom in svetlo polje — pojdiva tja!

— Kaj misliš? Kam? Ne razumem te.

— Tja, — pravi Greta resno in dvigne svoj resni obraz. kate-rega je skoro požastno razsvetljeval plamen z ognjišča. — Ali ne veš, kje je zlati dom?

"Tam v višavi je moj dom,
kjer z Jezusom združena bom..."

— O čem govoriš? Kaj ti je? — Mina bi se najrajši smejala, toda Greta je bila tako resna, da se premaga.

— Ali si jo videla z modro obleko in črno kapico? Ona, ki raznaša liste! Enkrat me je vzela s seboj, v Kolodvorsko ulico, zadej na dvorišče, tam njena hiša! Ko boš zdaj šla od nas, bom šla vsako nedeljo tja, tudi ob delavnikih zvečer — tukaj me ne bo nikdo pogrešal. In tam poje; in vsak, kdor hoče, more imeti svoj govor. Tam kličejo: aletuja! In se vesele in ploskajo z rokami. O, vse razumem! Tam se mi nikdo ne smeje. Če me mati vrže iz prodajalne, morem iti tja. Tam lahko postanem častnik, ako me Jezus čisto opere.

— Tebi se meša, — se zasmeje Mina.

Razburjeno dekletu ji krčevito stisne roko:

"K Jezusu steci,
ker te ima rad;
Jezusu reci:
Bodi moj brat!"

— Nehaj že enkrat s tem, — pravi Mina, — že vse mi je prenumno.

Toda Greta se ne pusti tako naglo zavrtniti; s svojimi slabotnimi rokami se je oklene okoli vratu.

— V peklu ne smeš priti. Reši, reši svojo dušo!

Toliko še nikdar ni govorila. S svojim čudnim glasom in vsa zasopljena tresoč se v svoji želji, da komu zaupa, pripoveduje se- strični o svoji tajni krasoti.

Greta ji popisuje veliki dvorano; na steni so kot reka velike šrke na rdeči podlagi: "Kaj je tvoj cilj — nebasa ali peklo? Umreti moraš! Reši svojo dušo! Odrsenje je za vse! Jezus te ljubi!"

Možje in žene so glasno peli pesmi.

Vse to ji pripoveduje Greta.

— Ne smeš iti od nas, Mina ne da bi vedela. Dobra si z menoj, zato moraš iti z menoj tja.

— A, kaj še! — Mina se ji skoro izvije iz objema. Ko pa je po- neje ležala v kuhinjski mizi in ni mogla spati, se zopet spomni Gre- tinega pripovedovanja. Jezi se nad neumnim dekletom — kaj vse so ji morali pripovedovati! O zvezdnati kroni in o zlatem prestolu, o bisernih vratih in o dolini blagoslova. Kdo bi vse to verjel! Je zo- pet boljše pridno delati in zaslužiti denar, potem ima človek lepo življenje. In Mina trdno sklene, da ostane na svojem mestu in si ta- ko pripravi nebasa. Zadovoljno se smejoe zaspi.

Trikratno trkanje na vrata jo kmalu zbudi. Ali Trudi še ni bi- la doma? Saj je že moralo biti polnoči. Zdaj pa zasliši na ulici Tru- diin glas, ki je bil nekam plah:

— Odprl! Odprl mi vendar!

Ravno hoče Mina vstati, ko v boljši sobi zaškriplje postelja — zdehanje in pihanje — teta se je že dvignila. Zdaj gre skozi trgovino do vrat.

— No, kod pa si se tako dolgo potepala? — renči materin robati glas.

— Mati, odprite! Pozno je že, pa ne morem nič za to.

Vrata zaškripljejo in se odpro, pa zopet takoj zapro.

— Ali misliš, da me boš prepričala, da si tako dolgo bila v uradu? Ne, tako neumna nisem!

— Pa sem bila! Ravnatelj nas je tako dolgo zadržal; celo skladišče smo morali spraviti v red, ker je danes zadnjega. Nato pa se mi je ravno pred nosom odpeljala poulična železnica. Druga je bila polna in omnibus tudi. Vso pot sem tekla domov.

— Haha, kdor ti verjame!

— Pa pojdite tja in vprašajte.

— Teja pa že ne! Da bi se osmešila? Pojdi k očetu, ta ti bo pokazal, opolnoči hoditi domov. Okoli si se vlačila. Bog vedi, s kom! Saj ti vidim na očeh, da ti je kak priliznjec šepetal na uho. Kako izgledaš, — saj si vsa obličana! Povem ti samo to: če se kam zale- tiš, potem boš videla. Zato te nismo poslali v višjo deklško šolo do drugega razreda. Enkrat za vselej ti povem: ako ne pripelješ v hišo pravega zaroenca, ki more v mleko nadrobiti kaj kruha, ali pa da bo sa imel kaj pokojnine, potem boš videla — ti potepenka!

Trudi joka.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Jugoslavije.

Žena odbila razbojniški napad.

V okolici Sremske Mitrovice je bilo v zadnjem času več drznih tatvin in vlomov, ki jih je izvršila večja zločinska tolpa. V noči 7. septembra so v vasi Nikinci zločinci izropali 12 hiš. Roparji so morali biti dobro organizirani, zločine pa so izvršili v dveh skupinah. Večja skupina je napadla tudi hišo geometra Šandorja. Doma je bila samo geometrova žena, ki je slišala korake po dvorišču in odpiranje vrat. Hrabra žena je vzela revolver svojega moža, odprla vrata svoje sobe ter klicala, kdo je. Odgovora ni bilo, videla pa je pri odprtih vežnih vratih neke postave. Umaknila se je nazaj v sobo nasproti vežnih vrat ter pustila sobna vrata odprta. Ko so se vežna vrata spet zaprla in je slišala po veži korake, je neznanec še enkrat pozvala, naj povedo, kdo so in kaj hočejo. Namesto odgovora je v veži odjeknil strel, takoj nato pa je začela tudi sama, naslonjena ob zid, streljati v vežo. Po prvih streljih je nastalo po veži silno lomastenje, vmes pa so se slišali tudi vzdihli. Kmalu so se vežna vrata spet zaprla in vse je utihnilo.

Strele so slišali neki sosedje, ki so potem ugotovili, da je hrabra žena pogrnala v beg večjo razbojniško tolpo. Od razbojnikov je bil eden gotovo huje ranjen, kajti po veži in po dvorišču je bilo mnogo krvavih sledov.

Ženo je obesil.

Mirko Stanojlovič iz Spančeva- ca v prečevskem srežu šteje ko- naj 23 let. Ko je odslužil voja- ke, je vstopil v orožniško službo. Bil pa je oženjen, ker se je po na- di, ki je v veljavi v teh krajih, poročil, še preden je odšel v vo- jake, in je bil tudi že oče. Kot oro- žniški pripravnik je služboval na železniški progi Štip—Sv. Nikola in ta služba mu je postala usod- na.

Reke, celine in oceani

Majhne kapljice dolbejo mo- gočne skale in odnašajo največja gorovja, trohneče rastlinstvo se sklada v silovita premogovna po- lja, mikroskopske koralne živali gradijo velike otoke.

FAŠISTIČNA MILICA TUDI NA IRSKEM

Na Irskem si stojita nasproti dve sovražni organizaciji. Starejša in močnejša je tako zvana "Re- publikanska vojska" Irške, kate- re glavni smoter je, da postane frska socialistična republika. Fa- šistična protiorganizacija se ime- nuje "Zveza bojevnikov iz sve- tovine vojne" in si stavlja za svoj smoter da bo branila ustavo. Med sovražnima zasebnima vojskama stojita redno vojaštvo in policija, ki se pokoravata de Valeri. Gonil- na sila fašistične stranke je bivši ministrski predsednik Cosgrave. Na znanj je njihov program v glavnem ta, da bi "višje moči", ki vodijo prevrat, uničili, v resnici- o hočejo združiti vse politične nasprotnike de Valere v enem ta- bornu. Voditelj fašistične organi- zacije dr. T. F. O'Higgins, ki je poslanec Cosgraveove stranke v ir- skem parlamentu in brat prejšnje- ra podpredsednika Kavin O'Hig- zimsa, ki so ga leta 1927 umorili politični nasprotniki. Oborožene privatne organizacije so sicer v Irski z zakonom prepovedane, vendar je splošno znano, da repu- blikanska vojska razpolaga z mu- nicijo in orožjem.

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se ni- so odzvali na poslani- jim opomine prosimo, da po možnosti takoj po- ravnaajo naročino. Ko- mur to začasno ni mogo- če, naj nam sporoči.

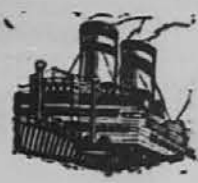
Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo pri- morani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, RE- ZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO- TOVANJE

SHIPPING NEWS

- 24. septembra: SATURNIA V TRST Lafayette v Havre Rotterdam v Boulogne sur Mer Cleveland v Cherbourg in v Hamburg
- 25. septembra: Europa v Cherbourg in v Bremen
- 28. septembra: Pres Harding v Havre Berengaria v Cherbourg
- 29. septembra: Gen. v Steuben v Bremen New York v Cherbourg in v Hamburg
- 30. septembra: Homerie v Cherbourg Minnetonka v Havre
- 1. oktobra: Europa v Bremen De de France v Havre De Grasse v Havre Roma v Genoa Bremen v Bremen
- 2. oktobra: Milwaukee v Hamburg in Cherbourg Veendam v Boulogne sur Mer
- 3. oktobra: Champlain v Havre
- 4. oktobra: Mauretania v Cherbourg Manhattan v Havre
- 5. oktobra: Dresden v Bremen Albert Ballin v Hamburg
- 7. oktobra: Olympia v Cherbourg
- 1. oktobra: Paris v Havre Rex v Genoa Rotterdam v Boulogne sur Mer
- 12. oktobra: Europa v Bremen VULCANIA v Trst Aquitania v Cherbourg
- 13. oktobra: Hamburg v Hamburg
- 14. oktobra: Majestic v Cherbourg
- 5. oktobra: Lafayette v Havre Conte Grande v Genoa Veendam v Boulogne sur Mer
- 18. oktobra: Leviathan v Cherbourg in Bremen
- 19. oktobra: Berengaria v Cherbourg
- 20. oktobra: De de France v Havre Bremen v Bremen Deutschland v Hamburg
- 21. oktobra: Homerie v Cherbourg St. Louis v Hamburg
- 22. oktobra: Augustus v Genoa Rotterdam v Boulogne sur Mer Veendam v Boulogne sur Mer
- 27. oktobra: New York v Hamburg General von Steuben v Bremen
- 28. oktobra: Champlain v Havre Glyndon v Cherbourg
- 29. oktobra: SATURNIA v Trst Europa v Bremen
- 2. novembra: Roma v Genoa Manhattan v Havre Albert Ballin v Cherbourg
- 3. novembra: Dresden v Bremen
- 4. novembra: Majestic v Cherbourg Veendam v Havre Rotterdam v Boulogne sur Mer Aquitania v Cherbourg
- 5. novembra: Champlain v Havre Rex v Genoa
- 9. novembra: Roosevelt v Havre Hamburg v Cherbourg
- 10. novembra: Berlin v Bremen
- 11. novembra: Homerie v Cherbourg Bremen v Bremen Paris v Havre
- 12. novembra: Conte Grande v Genoa Veendam v Boulogne sur Mer
- 15. novembra: Leviathan v Cherbourg in Bremen

- 15. novembra: Vulcania v Trst Deutschland v Cherbourg
- 18. novembra: Olympia v Cherbourg Europa v Bremen
- 19. novembra: Conte di Savoia v Genoa
- 23. novembra: St. Louis v Cherbourg Pres. Harding v Havre
- 24. novembra: Gen von Steuben v Bremen
- 25. novembra: Berengaria v Cherbourg
- 26. novembra: Champlain v Havre Augustus v Genoa Majestic v Cherbourg
- 29. novembra: Bremen v Bremen
- 30. novembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre Statendam v Boulogne sur Mer

- 1. decembra: Rex v Genoa Stuttgart v Bremen
- 2. decembra: Homerie v Cherbourg
- 6. decembra: Saturnia v Trst
- 7. decembra: Europa v Bremen Pres. Roosevelt v Havre
- 8. decembra: Berlin v Bremen
- 9. decembra: PARIS (BOŽIČNI IZLET) Albert Ballin v Cherbourg Champlain v Cherbourg
- 10. decembra: Roma v Genoa
- 13. decembra: Hamburg v Cherbourg
- 14. decembra: Majestic v Cherbourg Berengaria v Cherbourg
- 15. decembra: Conte di Savoia v Genoa Bremen
- 21. decembra: Leviathan v Cherbourg in Bremen
- 27. decembra: Pres. Harding v Havre Deutschland v Cherbourg
- 22. decembra: Dresden v Bremen
- 23. decembra: Champlain v Havre Homerie v Cherbourg
- 28. decembra: Europa v Bremen
- 30. decembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre
- 31. decembra: Olympia v Cherbourg

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku

ILE DE FRANCE

1. Oktobra (opolndne) 20. Oktobra

CHAMPLAIN

4. Oktobra — 5. Novembra

PARIS

8. Oktobra — 11. Novembra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščené agencie

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

VSE LINIJE IN PARNIKE

zastopa

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

1159 Second Ave., New York, N. Y.

Pišite po naš brezplačni vozni red za vse najboljše parnike.

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIŠI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH-SLOVENE REA-DAR)

Sizna cena

\$2.—

Narodite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

